

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософських і соціологічних студій та
соціокультурних практик**

М А Т Е Р І А Л И

**XIV Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 23-24 квітня 2026 року)

Одеса -2026

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XIV Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 23-24 квітня 2026 р.) 104 с.

Рецензенти:

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Юшкевич Юлія Сергіївна – кандидат філософських наук, старший викладач кафедри філософії, історії та політології Одеського національного економічного університету

Збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту XXI століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 14 від 28 травня 2026 р.

«Освіта та соціалізація особистості»

23-24 квітня 2026 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Койчева Тетяна Іванівна – в.о першого проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Стойкова Марина, здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 3-го року навчання, спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», навчально-науковий інститут музичного і перформативного мистецтва та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса

СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Термін «адаптація» означає процес пристосування індивіда чи системи до умов зовнішнього і внутрішнього середовища; наукове тлумачення пов'язане з еволюційною теорією Ч. Дарвіна, у процесі взаємодії людини із середовищем формуються вітальні та адаптивні функції, які є фундаментальними потребами індивіда: індивідуально-органічні, родові, когнітивно-праксиологічні та соціальні. Адаптація розглядається як єдність явища та сутності; складність визначення поняття полягає у необхідності синтезу різних його проявів, соціальна адаптація визначається як процес і результат встановлення взаємовідносин між особистістю та соціальним середовищем, соціальна адаптація ґрунтується не лише на біологічних змінах, а передусім на перебудові соціальних відносин (політичних, економічних, морально-психологічних) [2].

Процес соціальної адаптації характеризується:

- активною участю свідомості;
- специфікою соціального середовища як результату діяльності людини;
- здатністю людини змінювати результати адаптації.

Людське суспільство є «адаптивно-адаптуючою системою», що поєднує адаптацію і перетворюючу діяльність, соціальна і біологічна адаптація взаємопов'язані та залежать від розвитку цивілізації і соціального прогресу (І. Калайков) [1].

Соціальна адаптація:

- проявом «соціального» в людині;
- виступає суб'єктивною проекцією соціальної дійсності;
- реалізується у поведінці та діяльності особистості.

Соціальна адаптація залежить від рівня матеріальної та духовної культури суспільства. Людське суспільство не лише адаптується, а й перетворює дійсність відповідно до власних потреб (Е. Маркарян) Перенесення закономірностей біологічної адаптації на соціальну є методологічно некоректним, соціальна мімікрія розглядається як адаптивний спосіб життєдіяльності, що виконує захисну функцію та функцію досягнення успіху. Соціальна адаптація – це складний механізм біологічних, психологічних і соціальних дій, спрямованих на пристосування до суспільного життя. Виділяються два рівні соціальної адаптації, широкий та вузький.

Форми соціальної адаптації:

- активна (пошук нових способів інтеграції);
- пасивна (життя за звичкою);
- ситуативна (чергування активності і пасивності).

Тип адаптації залежить як від середовища, так і від особливостей особистості.

Види адаптації.

Фізіологічна адаптація – пристосування організму до змін середовища (терморегуляція, акліматизація, реакції на навантаження)

Психологічна адаптація – регуляція когнітивних, емоційних і поведінкових стратегій; включає емоційну регуляцію та копінг-стратегії.

Соціальна адаптація – інтеграція у соціальне середовище через засвоєння норм, ролей і цінностей; важлива у кризових умовах.

Інтелектуальна адаптація – пристосування когнітивних процесів (мислення, навчання, вирішення проблем)

Екологічна адаптація – пристосування до природного середовища і формування стратегій поведінки для виживання [1].

Усі види адаптації взаємопов'язані та формують цілісну систему; їх ефективність залежить від індивідуальних і соціальних факторів.

Список використаних джерел

1. Неженець.В.В URL: <https://share.google/LwyxLiJ27xzs0xCYc>
2. Соціальна адаптація URL:https://stud.com.ua/171262/sotsiologiya/sotsialna_adaptatsiya?utm_source=chatgpt.com

Філіпчук В'ячеслав, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ОНП «Освітні, педагогічні науки» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського», вул.Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна

ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ В УМОВАХ СУСПІЛЬСТВА ЗНАНЬ: СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ І ПЕДАГОГІЧНИЙ ВИМІРИ

Сучасні цивілізаційні процеси засвідчують перехід від індустріального до постіндустріального етапу розвитку, який дедалі частіше означається як суспільство знань. У цьому контексті знання перестає бути лише інструментом накопичення інформації та перетворюється на фундаментальний ресурс соціального розвитку, визначаючи економічну конкурентоспроможність, політичну стабільність і культурну динаміку. Освіта як базовий соціальний інститут у таких умовах зазнає глибоких трансформацій. Вона більше не може обмежуватися функцією трансляції усталених знань і норм, натомість набуває характеру відкритої, нелінійної системи, що функціонує в умовах постійної зміни. Це зумовлює необхідність переосмислення самої природи освіти – від репродуктивної моделі до моделі творчого, критичного й рефлексивного мислення.

Однією з ключових характеристик суспільства знань є цифровізація, яка суттєво змінює освітній простір. Цифрові технології відкривають доступ до глобальних інформаційних ресурсів, сприяють розвитку дистанційного та змішаного навчання, створюють умови для персоналізації освітніх траєкторій. Водночас цифровізація породжує нові виклики: фрагментацію знання,

МІЖ ЗБЕРЕЖЕННЯМ КОРЕНІВ І ВІДКРИТІСТЮ ДО ІНШОГО	
<i>Поплавська Тетяна, Кара Маріна</i>	77
ОСВІТА І ДЕМОКРАТІЯ: ВИХОВАННЯ АКТИВНОГО ГРОМАДЯНИНА	
<i>Поплавська Тетяна, Стойкова Марина</i>	80
КРИЗА СЕНСУ ОСВІТИ	
<i>Поплавська Тетяна, Барков Степан</i>	82
КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ВІДПОВІДЬ НА ІНФОРМАЦІЙНИЙ ХАОС	
<i>Роман Вікторія Олександрівна, Петінова Оксана Борисівна</i>	85
ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ ВЛАДИ, ПОЛІТИКИ ТА ПРАВА У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНИХ ЗМІН	
<i>Семко Яна Сергіївна</i>	88
ТРАНСВЕРСАЛЬНА ВЗАЄМОДІЯ СУЧАСНИХ ЗАСОБІВ СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	
<i>Стойкова Марина</i>	91
СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	
<i>Філіпчук В'ячеслав</i>	92
ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ В УМОВАХ СУСПІЛЬСТВА ЗНАНЬ: СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ І ПЕДАГОГІЧНИЙ ВИМІРИ	
<i>Фомюк Крістіна Віталіївна, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	95
ПОНЯТТЯ ВЛАДИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ЗДІЙСНЕННЯ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	
<i>Хомяк Катерина, Оксютович Марина</i>	97
РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У ПРОЦЕСІ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ	
<i>Шавловська Віолетта Едуардівна, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	99
ЧОМУ ПОТРІБНО ВИВЧАТИ ФІЛОСОФІЮ?	
Зміст	101

Збірник матеріалів

XIV Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

«ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ»

(Одеса, 23-24 квітня 2026 року)

Адреса редакції:

Україна, 65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26, каб. 73 Тел.:
(0482) 732-09-52